

SXEDIO.750

6.1.1964: ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΚΑΘΩΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ (Από 6.1.1964- 31.1.1964)

Οι συγκρούσεις κατά τις αυγινές ώρες της **21ης** Δεκεμβρίου **1963** στη Λευκωσία αποτελούσαν μόνο την αρχή. Γιατί τις επόμενες εβδομάδες και μήνες αυτές γινικεύθηκαν και πήραν μεγάλες διαστάσεις σε όλες τις άλλες πόλεις (Λεμεσός και Πάφος κυρίως όπως επίσης στην Πόλη Χρυσοχούς και τον Άγιο Σωζομενο) όπως επίσης και στα διάφορα μεγάλα η μικρά χωριά των επαρχιών αυτών.

Γενικά η ανταρσία όπως την κατάγγελλε η Κυπριακή Κυβέρνηση στα Ηνωμένα Έθνη γενικεύθηκε και πολλοί άνθρωποι, και από τις δυο πλευρές, απαγάγονταν καθημερινά είτε έχαναν τη ζωή τους ή τραυματιζόνταν. Το αίμα συνέχιζε να ρέει ανεξάρτητα αν αυτό προερχόταν από Ελληνοκύπριους ή Τουρκοκύπριους.

Ας δούμε αναλυτικά μερικά σημαντικά γεγονότα τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του **1964** που αποτελούσε το νέο σταθμό στην πορεία των εξελίξεων οπότε τα Ηνωμένα Έθνη ενέκριναν ψήφισμα για την εγκαθίδρυση και αποστολή Διεθνούς Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο όπως τα μετέδωσαν οι κατά τόπους ανταποκριτές της εφημερίδας ΦΙΕΛΕΥΘΕΡΟΣ:

6 ΙΑΝΟΥΡΙΟΥ 1963: Μετά από διευθετήσεις τρεις ανώτεροι υπάλληλοι και δύο κατώτεροι δηλαδή οι Ιωάννης Δημητριάδης, Γενικός υποδιευθυντής, Δήμος Χριστοδουλίδης, επιθεωρητής ταχυδρομείου και Βάσος Αθανασιάδης Αρχιλογιστής και οι Νέαρχος Δρουσιώτης και Δημητράκης Παπαδόπουλος πήγαν στα γραφεία του Κεντρικού Ταχυδρομείου της πλατείας Σεραγίου στον τουρκικό τομέα για να παραλάβουν μέρος των γραμματοσήμων που παρέμεναν στα γραφεία του αξίας **200.000** χιλιάδων λιρών. Ωστόσο όταν έφθασαν οι Τούρκοι ταχυδρομικοί που παρέμεναν στον τουρκικό

τομέα παρέλαβαν διά της βίας τα κλειδιά του "στρογκ ρουμ" όπου φυλάττονταν τα γραμματόσημα ενώ παράλληλα δεκάδες ένοπλοι επιτέθησαν εναντίον τους και τους ξυλοκόπησαν και διασώθηκαν μόνο με την επέμβαση των τούρκων αστυνομικών που τους μετέφεραν στον αστυνομικό σταθμό της Πύλης Κερύνειας και τους ενέκλεισαν στα κρατητηρια του σταθμού.

Ο Νέαρχος Δρουσιώτης αφηγήθηκε:

"Όταν κατ αρχήν μετέβημεν εις το Κεντρικόν ταχυδρομείον οι εκεί ιθύνοντες ηρνήθησαν να μας ανοίξουν ισχυριζόμενοι ότι δεν είχαν σχετικές οδηγίας και εζήτησαν να αλάβουν τοιαύτας. Παρεμείναμε εκεί ασκόπως επί πολλήν ώραν, κατόπιν δε τούτου απεφασίσαμεν όπως φύγωμεν άπρακτοι. Ωδηγήθημεν προς την Πλατείαν Σεραγείου, εκεί όμως συνηνητήσαμεν εν αγγλικόν τεθωρακισμένον αυτοκίνητον και δύο άλλα στρατιωτικά αυτοκίνητα. Κατόπιν τούτου οι άγγλοι που μας συνώδευον επέμεναν όπως στραφώμεν διά να φέρωμεν εις πέρας την αποστολήν μας. Πράγματι επιστρέψαμεν και ηξιώσαμεν όπως μας ανοίξουν όπερ και έγινε. Κάποιος εφώναξε τον Βοηθόν Διευθυντήν να πάη πάνω. Εγώ εκαθόμουν μέσα εις ένα στρατιωτικόν αυτοκίνητον. Πέριξ μας είχεν εν τω μεταξύ συγκεντρωθή τουρκικός όχλος με στερλιγκ γκανς και χειροβομβίδας. Αντελήφθην επίσης ότι υπύρχαν πολυβολεία επί του έναντι οικήματος του διοικητού και εις άλλα σημεία προς δυσμάς εις αρχήν της οδού και προς ανατολάς επί της στέγης του ζαχαροπλαστείου Μπέτεβη.

Ο όχλος φώναζε διαφόρους απειλάς και εκεινείτο επικινδύνως. Οι άγγλοι φοβηθεντες, απέστειλαν το αυτοκίνητον όπου είχα καταφύγη εις το Λήδρα Πάλας ίνα ζητήση την άμεσον αποστολήν ενισχύσεων. Παρέμειναν εντός του αυτοκινήτου και όταν τούτο έφθασεν έξωθεν του Λήδρα Πάλας επήδησα έξω και έσπευσα εις τον σταθμόν της Πύλης Πάφου και κατήγγειλα τα συμβαίνοντα

Τελικά οι τέσσερις αφέθησαν ελεύθεροι και σε αφηγήσεις τους ανέφεραν:

"Οι τούρκοι είπεν ο επιθεωρητής Δήμος Χριστοδουλίδης επιτέθησαν εναντίον μας, μας εξέβαλον εκ των αυτοκινήτων και έρριψαν εμέ και τον Δημητράκη Παπαδόπουλον χαμαί. Μας εκτυπούσαν με τους γρόνθους των και μας εκλωτσούσαν. Ενόμισα ότι ήλθε το τέλος μας. Εσώθημεν μόνον χάρις εις την επέμβασιν των παρισταμένων Τούρκων αστυνομικών οίτινες μας συνέλαβον και μας ωδήγησαν εις την ασυνομίαν Πύλης Κυρυνειας όπου και μας έκλεισαν εις τα κελλιά.

7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Επαναλειτουργούν τα καταστήματα στην οδούσ Πάφου, Ερμού και τις παρόδους

7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1964: Υπέκυψε στο μοιραίο ο Μιχαήλ Τσιάππας , **63** χρονών, ο οποίος είχε πυροβοληθεί από τους Τούρκους στην περιοχή στις **23** Δεκεμβρίου **1963** και νοσηλευόταν στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1964: Τούρκοι απήγαγαν τον Ανδρέα Χρίστου **16** ετών, μηχανικό, από τον Στρόβολο παρά την οδό Ερμού και τον Λούκα Αυγουστή **18** χρονών υδραυλικό, επίσης από τον Στρόβολο κοντά στο Γυμνάσιο Παλουριώτισσας. Τους οδήγησαν στον τουρκικό τομέα και όπως είπε ο Χρίστου "με κτύπησαν με γρόνθους και κλωτσιές, με έκαψαν με τσιγάρο, μου έρριψαν κατά πρόσωπον ζεστό τσάϊ, με ηπείλησαν κατ' επανάληψιν με περίστροφον που ακουμπούσαν εις τους κροτάφους μου και με ανέκριναν και επέμεναν να τους πω πού είναι, τι κάμνουν και που μένουν την νύκτα ο Μακάριος, ο Γιωρκάτζης, ο Νίκος Σαμψών και πολλοί άλλοι ενώ κάθε φορά που απαντούσα ότι δεν έρω ιδέα με κτυπούσαν με κουρπάτζιν ή με γρόνθους και". Οι δυο νέοι αφέθηκαν ελεύθεροι στις **9** Ιανουαρίου.

12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: (Λάρνακα): Από ημέρας εις ημέραν η κατάστασις βελτιούται εις την Λάρνακα. Εν τούτοις οι Τούρκοι σασιασταί συνεχίζουν τας στρατιωτικές προετοιμασίας των όπισθεν του φρουρίου εξακολουθούν να ανασκάπτουν χαρακώματα προς την διεύθυνσιν της οδού Μεχμέτ Αλή εφένδη, η οποία

καταλήγει εις την πλατείαν Αγίου Λαζάρου. Εκ πληροφοριών ληφθεισών από πρόσωπα ερχόμενα εις επαφήν λόγω της εργασίας των με τουρκικά στοιχεία μετεδόθη ότι οι Τούρκοι στασιασταί ετοιμάζονται δια τον δεύτερον γύρον κατά τον οποίον θα χρησιμοποιήσουν "βαρέα όπλα".

13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Τούρκοι έστησαν ενέδραν έξω από το χωριό Κόση με αποτέλεσμα των τραυματισμό τεσσάρων μελών της Χωροφυλακής Λάρνακας. Η επίθεση έγινε κάτω από τις ακόλουθες συνθήκες:

Περι την 5ην εσπερινών ώραν της χθες κατηγγέλη εις την Χωροφυλακήν Λάρνακος ότι Τούρκοι οπλοφόροι απέκοψαν έξωθι της Κόσης, επί της οδού Λευκωσίας- Λάρνακας αυτοκίνητον οδηγούμενον από Έλληνες. Ευθύς ως ελήφθη η πληροφορία απεστάλη εις Κόσην περιπολικόν αυτοκίνητον με πέντε χωροφύλακες. Η περίπολος της χωροφυλακής αφού προέβη εις εξέτασιν της καταγγελίας και ενώ ητοιμάζετο να αποχωρήση εκ του εν λόγω τουρκικού χωρίου εδέχθη καταιγιστικόν πυρ διά διαφόρων τύπων όπλων, κατώρθωσε δε να απομακρυνθή ανταποδίδουσα το πυρ. Εκ των πυροβολισμών ετραυματίσθησαν οι χωροφύλακες Ανδρέας Ποταμίτης, Γιαννάκης Ομήρου και Σταύρος Νεοκλέους οίτινες και μετηνέχθησαν εις το Νοσοκομείον Λάρνακος προς νοσηλείαν.

13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ (Λεμεσός): Το υπ' αριθμόν ΒΖ595 αυτοκίνητον ανήκον εις τον εκ Λεμεσού φθαρτέμπορον κ. Αποστόλην Στυλιανού και οδηγούμενον υπό του εκ Λεμεσού Ανδρέα Βασιλείου ελαύνον το απόγευμα της χθες εκ Πάφου εις Λεμεσόν με φορτίον αχύρων επυροβολήθη υπό ενεδρευόντων Τούρκων παρά το Χα Ποτάμι με αποτέλεσμα την καταθρυμματίσιν του εμπροσθίου αυτού υαλοπίνακος

13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ (Αμμόχωστος): Την 3.30 π.μ. της σήμερον άγνωστον ή άγνωστα πρόσωπα έρριψαν 4-5 πυροβολισμούς εναντίον του Αστυνομικού σταθμού Βαρωσιών από τη πλευράν όπισθεν του σταθμού και πλησίον του τουρκικού Λυκείου. Επίσης ερρίθησαν πυροβολισμοί και προς την κατεύθυνσιν του εν λόγω Λυκείου.

14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Αφέθησαν ελεύθεροι οι απαχθέντες στις **13** Ιανουαρίου από τους Τούρκους Πέτρος Μιχαήλ από τα Καρπάσια, Παναγιώτης Βασιλείου από τον Τράχωνα και Δημήτρης Κυριάκου από την Ψημολόφου.

14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ο Αριστοτέλης Νικολάου **37** ετών, από το Κάρμι, απήχθη από ενόπλους Τούρκους όταν μετέβη στην τοποθεσία αλακάτι της περιοχής Αγίου Ιλαρίωνος για να μεταφέρει άχυρον από αχυροαποθήκη του.

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1964: Υπέκυψε στο μοιραίο ο Ανδρέας Νικολάου από την Αγλαντζιάν ο οποίος είχε τραυματισθεί κατά τη μάχη της Ομορφίτας.

17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Τούρκοι κατέλαβαν θέσεις στην ψηλότερο σημείο του φρουρίου Αγίου Ιλαρίωνος όπου εγκατέστησαν πολυβολείο από το οποίο βάλλουν εναντίον Ελλήνων αγροτών από τα γύρω χωριά που εξέρχονται στους αγρούς τους για τις γεωργικές ασχολίες τους.

18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Τούρκοι σφράγισαν την είσοδο της δημοτικής αγοράς στην οδό Ερμού και σ αυτήν εγκατεστάθησαν "πρόσφυγες" τουρκοκύπριοι.

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ανακοινώθηκε ότι οι πιο κάτω ελλείπουν οι πιο κάτω Έλληνες στην περιοχή Λευκωσίας οι οποίοι κρατούνται από τους Τούρκους: Χαράλαμπος Νικολάου Ναρδής, από τη Λευκωσία, Ανδρέας Γεωργίου Κόσαγκας, από την Παλουριώτισσα, Ανδρέας Γεωργίου Σκότιης, από την Παλουριώτισσα, Ιωσήφ Ιωάννου από την Παλουριώτισσα, Ανδρόνικος Σάββα Μιχαηλίδης από την Ομορφίτα, Νικόλας Τζιαμιτζής από τη Ελλάδα, Διομήδης Λοΐζου από το Γερόλακκο, Ανδρέας Ζένιου από το Καΐμακλί, Ονούφριος Κληρίδης από την Κακοπετριά και Χριστάκης Δημητρίου Μαγίδης από τον Άγιο Δομέτιο.

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Αφέθηκε ελεύθερος ο Σάββας Παντελής Τσιαππής από το Αλεθρικό, ο οποίος κρατείτο από τους Τούρκους.

21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ανακοινώθηκε επίσημα ότι η τουρκική πλευρά δήλωσε στην Πολιτική Επιτροπή

Επαφής ότι "επί του παρόντος οι Τούρκοι δεν επιθυμούν όπως οι Έλληνες εισέρχονται στον τουρκικό τομέα της Λευκωσίας.

23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Τούρκοι πυροβόλησαν και σκότωσαν εξ επαφής στο λαιμό και το κεφάλι τον **16**ετή Έλληνα βοσκό Άγγελο Λουκά στο χωριό Τρυπημένη. Ο νεαρός έβασκε το κοπάδι του στην τοποθεσία Κάτω Περβόλια παρά το τουρκικό χωριό Άγιος Χαρίτων.

23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Τούρκοι στην Πάφο έβαλαν εναντίον λεωφορείου που μετέφερε Έλληνες με αποτέλεσμα να σκοτωθεί ο **35**ετής Ναπολέων Νικηφόρου και ο Νίκος Γ. Έλληνας **34** ετών και οι δυο από την Εμπα. Κηδεύθηκαν σε κοινό ταφο.

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Τούρκοι λεηλάτισαν το γνωστό κατάστημα Μπάτα παρά την οδό Γεσίλ Καζίνο, πάροδος της οδού Ερμού στη Λευκωσία.

29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Καθ'ον χρόνο γυναίκες απασχολούνταν στη συλλογή πατατών στην τοποθεσία μεταξύ των χωριών Μαθιάτη και Κοτσιάτη πυροβολήθηκαν από **20-30** Τούρκους. Οι ένοπλοι έβαλαν επίσης και εναντίον των αστυνομικών που έσπευσαν στην περιοχή. Η Αστυνομία ανταπέδωσε το πυρ και οι ένοπλοι αποσύρθηκαν στον Κοτσιάτη.

30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ένοπλοι Τούρκοι στη Σταυροκόκνου απέκοψαν αυτοκίνητο της αστυνομίας που συνόδευε ασθενή από το χωριό Σαλαμιού που μεταφερόταν στο Νοσοκομείο. Οι Τούρκοι πήραν τα όπλα και τους άφησαν να περάσουν.

- Περίπολος συνέλαβε τους Χουσεΐν Ριφάτ με το γιο του Αλτάϊ που ενέδρευαν σε σημείο του δρόμου Λάρνακας-Λεμεσού κοντά στο τουρκικό νεκροταφείο του χωριού Μεννόγια. Κατασχέθηκε ένα κυνηγετικό που έφεραν.

31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ: Ανακοινώθηκε ότι οι Τούρκοι απέκοψαν μεταξύ των ημερομηνιών **29-30** Ιανουαρίου τις τηλεφωνικές γραμμές στην οδό Κουκλιών-Αρχιμανδρίτας παρά το χωριό Σουσκιού με αποτέλεσμα να διακοπεί η επικοινωνία με την Αρχιμανδρίτα και το δασικό σταθμό Ορίτες.

